

recht.com), případně on-line dostupného časopisu Journal of Intellectual Property, Information Technology and E-Commerce Law (<http://www.jipitec.eu>).

Vyhledávání rozhodnutí na stránkách Nejvyššího soudu

Dušan Hrabánek¹

V září 2011 slavily nové webové stránky Nejvyššího soudu (www.nsoud.cz) první výročí uvedení do ostrého provozu. Součástí stránek je i nový vyhledávač rozhodnutí Nejvyššího soudu. Cílem tohoto příspěvku je seznámit odbornou veřejnost s použitím vyhledávače a s obsahem veřejně přístupné části databáze rozhodnutí Nejvyššího soudu, s níž je propojen.

Obsah veřejné části databáze

Veřejně přístupná část databáze obsahuje anonymizované texty meritorních rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaných od 1. června 2000 a rovněž všechna stanoviska Nejvyššího soudu.² Rozhodnutí vydaná do jara 2010 byla převedena ze starších databází (zejména z databáze dostupné na starých webových stránkách NS) tak, že se jednotlivé údaje z různých databází navzájem doplňovaly. U starších rozhodnutí jsou k dispozici všechny anonymizované texty, avšak ostatní údaje (aplikované právní předpisy, hesla, apod.) jsou k dispozici jen v omezené míře, dané rozsahem údajů dostupných ve starších databázích ve formátu, který umožnil automatizovaný převod do nové databáze. Doplňování a opravy záznamů stále probíhají a vzhledem k množství převáděných rozhodnutí (přes 54 000) ještě dlouho probíhat budou. To je třeba mít při vyhledávání rozhodnutí na paměti.

Od jara 2010 již anonymizace rozhodnutí a příprava Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek probíhají v prostředí nové databáze. U příležitosti přechodu na novou databázi byl upraven i rozsah údajů, které podléhají anonymizaci.³ Rozhodnutí Nejvyššího soudu

jsou dnes anonymizována obdobně jako rozhodnutí Ústavního nebo Nejvyššího správního soudu. Rozhodnutí jsou zveřejňována nejpozději do dvou měsíců ode dne jejich vypravení Nejvyšším soudem. Protože webová databáze je selektivní kopií databáze interní, promítají se změny a přírůstky v databázi prakticky okamžitě i v databázi webové.

Vedle textů rozhodnutí obsahuje databáze pomocné vyhledávací údaje (metadata), jejichž význam je podrobně popsán v nápovědě webových stránek.⁴ S ohledem na rozsah tohoto příspěvku se sluší jen podotknout, že u rozhodnutí převedených ze starších databází není k dispozici údaj o datu zveřejnění a o tom, zda byla podána ústavní stížnost.⁵ Ostatní údaje (s výjimkou spisové značky, která je k dispozici vždy) jsou dostupné jen u některých rozhodnutí. U významných rozhodnutí, zejména těch uveřejněných ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, se metadata postupně upravují a doplňují.

Údaje o aplikované právní normě, hesle a evidenčním zařazení vycházejí z těch, které předseda příslušného senátu (popř. jeho asistent) vyplnil v pokynu k evidenčnímu zařazení vydaného rozhodnutí. Protože na Nejvyšším soudě dosud nebylo zřízeno analytické oddělení, procházejí další redakcí pouze metadata rozhodnutí vyšších kategorií. To znamená, že původně uváděné evidenční zařazení může později doznat změn, které se ovšem projeví rovněž ve webové databázi.

Jak používat vyhledávač

Nové internetové stránky Nejvyššího soudu obsahují dva vyhledávací formuláře – jednoduchý formulář pro začínající uživatele a složitější formulář pro pokročilejší. Vyhledávač umožňuje jak vyhledávání podle metadat uložených v jednotlivých polích databáze, tak fulltextové vyhledávání. Ve všech polích, která umožňují volné zadání (nikoli výběr z číselníku), se hledá právě fulltextem. Oba formuláře fungují tak, že vždy vyhledají rozhodnutí, která splňují všechny zadané podmínky, přičemž nevyplněná pole ignorují. Počet vyhledávaných rozhodnutí je omezen na 1000.

stupný z: [http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/68fdca6a7e1ccc41c12576ac004593f4/b3f4a3b376ec3f0ac1257712004325b8/\\$FILE/RS_kr2010.pdf](http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/68fdca6a7e1ccc41c12576ac004593f4/b3f4a3b376ec3f0ac1257712004325b8/$FILE/RS_kr2010.pdf).

4 Viz. Nápověda- vyhledávání rozhodnutí [online]. 2010 [cit. 29. 10. 2011]. Dostupná z: http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/web/Napoveda-Vyhledavanirozhodnuti~Napoveda__vyhledavani_rozhodnuti~?openDocument&lng=CZ.

5 Údaje o ústavních stížnostech se vkládají ve věcech civilních od února 2010, ve věcech trestních až od září 2011.

Databáze je založena na platformě Lotus Notes, takže výhodu mají uživatelé s tímto programem seznámení. Fulltextový vyhledávač podporuje klasické logické operátory AND (logické „a“), OR (logické „nebo“), NOT (logická negace).⁶ Není však schopen ohýbání slov. Při hledání různých tvarů téhož slova je proto třeba používat zástupné znaky – * nahrazuje libovolný počet znaků, ? právě jeden znak. Zadání „škod“ tak vyhledá výrazy „škody, škoda, škodit, škodlivý“ atd. Celé fráze lze hledat pomocí uvozovek. Zástupný znak může být umístěn i uprostřed hledané fráze – např. zadání „náhrad* škody“ nalezne fráze „náhradám škody“, „náhrady škody“, „náhradou škody“, ale už ne frázi „náhrada značné škody“. Pořadí logických operací udávají závorky. Zadání je možno libovolně kombinovat – tak např. zadání „náhrada škody“ AND NOT (prac* OR trest) vyhledá rozhodnutí, ve kterých se vyskytuje výraz „náhrada škody“, ale ne už výrazy s kořenem „prac“ (tj. práce, pracovník, pracovněprávní) nebo slovo „trest“.

Vyhledané výsledky jsou řazeny podle tzv. relevance (odpovídá zhruba počtu výskytů vyhledávaných výrazů ve vyhledávaných textech). Pomocí přepínače v rozšířeném formuláři lze nastavit tři různé způsoby zobrazení seznamu. Judikáty se zobrazují vždy jednotlivě, a to spolu s dostupnými metadaty.

Při práci s vyhledávanými judikáty umožňuje vyhledávač vytištění rozhodnutí (včetně metadat) nebo jeho uložení do formátu .doc pro další práci. Tlačítko „citovat“ vloží do schránky Windows standardizovanou citaci rozhodnutí, kterou potom lze vložit do vybraného dokumentu. Posledně popsaná služba funguje bez dalšího jedině v prohlížeči Internet Explorer, v ostatních prohlížečích je pro její funkci třeba ručně nastavit povolení funkce „kopírování do clipboardu“.

Závěrem

Vývoj databáze nadále pokračuje. V plánu je např. vybarvování vyhledávaného výrazu nebo zpřístupnění textů publikovaných ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek – současná databáze totiž, byť uvádí údaj o publikaci rozhodnutí ve Sbírce, neobsahuje text upravený pro publikaci, nýbrž prostý anonymizovaný text rozhodnutí. Připomínky a náměty z řad odborné veřejnosti rádi přivítáme na adrese dušan.hrabanek@nsoud.cz.

6 Podrobný popis funkce logických operátorů je opět k dispozici v nápovědě webových stránek v sekci Vyhledávání rozhodnutí: Zadávání dotazů pro pokročilé.

1 Autor je asistentem předsedkyně Nejvyššího soudu ČR. Příspěvek byl přednesen na konferenci České právo a informační technologie dne 16. 9. 2011.

2 Rozhodnutí velkého senátu trestního kolegia mají číslo senátu 15, u občanskoprávního a obchodního kolegia číslo 31. Velký senát bývalého obchodního kolegia měl číslo 35. Stanoviska mají druh věcí Tpjn (trestní kolegium), Cpjn (občanskoprávní a obchodní kolegium) nebo Opjn (bývalé obchodní kolegium) a nemají číslo senátu.

3 Anonymizaci upravuje § 115 Kancelářského řádu NS [online]. 2010 [cit. 29. 10. 2011]. Do-